

Sygn. akt III CSK 171/20

POSTANOWIENIE

Dnia 15 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela

w sprawie z powództwa P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.
przeciwko W. S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 stycznia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt I AGa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Strona powodowa P. Spółka z o.o. w Z. wniosła o zasądzenie od pozwanego W. S. kwoty 174.534,03 zł z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty.

Wyrokiem z 22 stycznia 2014 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił powództwo.

Na skutek apelacji powódki od powyższego wyroku, Sąd Apelacyjny w (...) - wyrokiem z 18 czerwca 2014 r. uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z 25 września 2015 r. ponownie oddalił powództwo.

Wyrokiem z 27 kwietnia 2016 r. Sąd Apelacyjny w (...) - na skutek apelacji powódki - zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w K. z 25 września 2015 r. w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 174.534,03 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 3 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy wyrokiem z 15 marca 2018 r., III CSK 398/16, uchylił zaskarżony wyrok z 27 kwietnia 2016 r. i sprawę przekazał Sądowi Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z 23 stycznia 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację strony powodowej i nakazał jej zwrot na rzecz pozwanego kwoty 11.500,32 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 23 stycznia 2020 r. do dnia zapłaty, wyegzekwowanej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w O. T. P. w sprawach Km (...) i Km (...) na podstawie wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z 27 kwietnia 2016 r. sygn. akt I ACa (...), uchylonego wyrokiem Sądu Najwyższego z 15 marca 2018 r. sygn. akt III CSK 398/16.

W skardze kasacyjnej powódka, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazała na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącej, w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do odpowiedzi na pytanie: czy przy badaniu - na gruncie art. 299 § 2 k.s.h. - prawidłowości czasowej złożenia przez pozwanego członka zarządu wniosku o ogłoszenie upadłości spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, przy ustalaniu, kiedy wystąpił stan niewypłacalności tej spółki w rozumieniu art. 11 ust. 2 p.u.n. (tzw. stan nadmiernego zadłużenia), należy brać pod uwagę wartość bilansową jej majątku, czy też relewantna w tym wypadku jest wartość rynkowa (zbywcza) majątku dłużnika.

W ocenie powódki, skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd Apelacyjny w sposób oczywisty naruszył przepisy art. 299 § 2 k.s.h. w zw. z art. 11 ust. 1 p.u.n. Sąd drugiej instancji oczywiście uchybił też podstawowym zasadom i przepisom postępowania cywilnego, w szczególności: art. 217 § 1, § 2 i § 3 (w brzmieniu sprzed dnia 7 listopada 2019 r.), art. 224 § 1, 227, 232, 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 381 i 382 k.p.c., na skutek pozbawienia powoda

prawa do wykazania - mających kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i jeszcze niewyjaśnionych - faktów, wykazujących zasadność swojego roszczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18, niepubl.). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, z 26 września 2005 r., II PK 98/05, z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższa przesłanka nie została wykazana. W skardze kasacyjnej nie powołano argumentów,

które mogłyby świadczyć, że w sprawie spełniona została przesłanka przyjęcia sprawy do rozpoznania z uwagi na występowanie istotnego zagadnienia prawnego.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07, niepubl.).

Na takie rozumienie powołanej przesłanki nie wskazuje wniosek skarżącej. Analiza jego uzasadnienia, na tle podstaw skargi kasacyjnej oraz motywów zaskarżonego wyroku, nie daje argumentów dla oceny, iż kwestionowane orzeczenie stanowi konsekwencję oczywistych błędów, które współkształtowały jego treść. Przedstawione we wniosku tezy stanowią w istocie polemikę ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego, opartą na kwestionowaniu ustaleń faktycznych i oceny dowodów czyli kwestiach, usuwających się spod kontroli kasacyjnej.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązuje brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 99 w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.